

תקציר

על הדואליות שבין מצוות הרע לבין מצוות המקום – עיון בהגותו של ר"י אברבנאל

יצחק ברנד

רק ראשונים ספורים עסקו בהבחנה בין מצוות שבין אדם למקום לבין מצוות שבין אדם לחברו. בולט ביניהם ר' יצחק אברבנאל. במוקד הדיון שבספרות הראשונים נידונה השאלה כיצד יש לראות את ההבחנה שבין שני סוגי המצוות. עמדת אברבנאל היא דיכוטומית. לדעתו יש להפריד בין המצוות הדתיות לבין המצוות החברתיות. עמדה זו נגזרת מתפיסתו הכללית, ולפיה המציאות מורכבת מישויות נפרדות: המטפיזי נבדל מן הפיזי, והאלוהי – מן הטבעי. מאמר זה מבקש לבחון כיצד משתלבת הדואליות הנורמטיבית של אברבנאל בדואליזם התיאיסטי, האתי והפוליטי.

פרופ' יצחק ברנד, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 5290002
Itzhak.Brand@biu.ac.il